

Situación actual de la Fiebre de Virus del Nilo Occidental en Europa

El Centro Europeo de Prevención y Control de enfermedades (ECDC) ha actualizado recientemente la situación de esta zoonosis a nivel europeo.

El ECDC publica una actualización de los datos epidemiológicos en torno a esta enfermedad zoonótica e informa que durante el 2020 se notificaron a través del sistema europeo de vigilancia (TESSy):

En seres humanos:

336 casos a nivel europeo, de los cuales, 77 fueron a nivel estatal y se concentraron en las provincias de Sevilla (26), Cádiz (10) y, por primera vez, Badajoz (4).

Brotes en animales:

Desde septiembre de 2019, el ECDC incluye infecciones por este virus entre las aves, además de equinas. La notificación de encefalomiелitis equina debida a la FVNO es obligatoria a nivel de la UE, mientras que en aves es voluntaria.

En équidos se notificaron 183 brotes, de los cuales, 133 fueron a nivel estatal, la mayoría concentrados en las provincias de Sevilla (58), Cádiz (49), Huelva (17) y Badajoz (5).

Además, se notificaron 2 brotes en aves en Bulgaria.

Zaldi-izurriaren aurkako kontrol-neurrien ebaluazioa

EFSA erakundeak bigarren txostena argitaratu du zaldi-izurrirako emaitzekin, Europako Batzordeak agindutako eta [berriki iragarritako irizpen multzo baten](#) barruan.

Lehenengo txostenean jarraitutako azterketa-metodologia berari jarraitu zaio. Txosten horretan, [Afrikako txerri-izurriaren](#) aurka borrokatzeko neurriak landu ziren.

Hitz gutxitan esateko, azpimarratu dezakegu agerraldi batean eroritako edo hildako animalien **laborategiko probak eraginkorrak** izango liratekeela gaixotasuna antzemateko. Are gehiago, zantzu klinikoetan soilik oinarritutako zaintzak baino eraginkorragoak dira, azken horiek ez direlako patognomikoak, eta hilgarritasun-tasa altua duelako.

Gainera, transmisioko zenbait faktore hartu behar dira kontuan, hala nola bektorearen, *Culicoides* eltxoaren, ugaritasuna eta jarduera. Horren ondorioz, oso urtarokoa da eta ezin da ikuspegi bateratu bat erabili Europar Batasun osorako.

Arrisku erlatiboa kalkulatzeko, *Culicoides* eltxoek European mihi urdinaren birusarekin egindako transmisioaren datuak hartu ziren kontuan; izan ere, informazio gutxi dago zaldi-izurrien Europako agerraldiei buruz.

Hona hemen azterlanaren ondorioak:

1. **Azterketa klinikoa** ez da eraginkorra, eta bere kabuz ezin da erabili gaixotasuna baieztatzeko. **Laborategiko probak eraginkorrak dira** eroritako edo hildako zaldietan.
2. **Zaintza-aldiaren iraupenaren eraginkortasuna** (infekzioaren unetik agintari eskudunari susmoa jakinarazten zaionera) **nahikoa** zela uste da. Zaintza-aldiaren iraupenaren eraginkortasuna zein zen ikusteko **bilaketa bibliografiko zabala** egin zen. **14 egun dira**, eta **21 egunera** luzatu daiteke, **bektorearen epidemiologiaren** arriskua ebaluatu ondoren.
3. **Murritzeta-eremuen tamaina eta iraupena: babes-eremua (100 km) eta zaintza-eremua (150 km)** aplikatzeko gutxieneko erradioak **eraginkorrak direla uste da**.

Afrikako txerri-izurriaren aurkako kontrol-neurrien ebaluazioa

EFSAk A kategoriako animalien gaixotasunak kontrolatzeko neurriak ebaluatuko dituzten multzo bateko irizpenetako lehenengoa argitaratu du berriki. Irizpen horrek Afrikako txerri-izurriaren (ATI) aurkako kontrol-neurriak ebaluatzen ditu.

[Duela gutxi EFSA erakundeak](#) A kategoriako zerrendako **gaixotasunak kontrolatzeko neurrien eraginkortasuna ebaluatzeko metodologia** bat argitaratu zuen. Sailkapen hori 2016/429 Erregelamenduak (EB) egiten du, transmititu daitezkeen animalien gaixotasunei buruzkoak.

Argitalpen berri horretan, EFSAk eta Animalien Osasun eta Ongizaterako Batzorde Teknikoko (AHAW) adituek ATI baieztatzen den agertokietarako neurri hauen eraginkortasuna aztertu zuten:

- **Azterketa klinikoa eta laborategiko azterketa** gaixotasuna antzemateko edo gaixotasunaren prebalentzia kalkulatzeko ustiategi baten barruan, dela animalia susmagarrietan dela baieztatuetan, murritzeta-eremuaren barruko ustiategi batean edo batzuetan.
- Foku susmagarri eta baieztatuen kontrolean **jarraipen-aldiaren iraupena**.
- **Murritzeta-eremuen tamaina eta iraupena**.

Erabilitako metodologia ez da irizpen horretan argitaratzen, beste txosten tekniko batean baizik ([EFSA, 2020a](#)). **Hor jasotzen dira laborategiko laginketen prozedurak ebaluatzeko erabilitako ereduaren eta babes- eta zaintza-eremuen gutxieneko erradioa ebaluatzeko baliatutako transmisio-nukleoen xehetasun espezifikoak.**

Hona hemen ebaluazio horren emaitzak:

- **Zenbait laginketa-prozedura ez-eraginkorrak zirela erabaki zen.** Horiek kentzea edo eraginkorrago batzuekin ordezkatzeari iradoki da.
- **Jarraipen-aldia**, halaber, **ez zen eraginkorra izan** hainbat agertokietarako. Jarraipen-aldi

luzeagoa egitea iradoki da, infektatuta egon daitezkeen taldeak detektatu direla bermatzeko.

- **Zaintza-eremua eraginkorra zela ikusi zen**, eremu mugatuko **infekzioen % 95 hartzen baititu**.

Oso patogenoa den H5N8 hegazti-gripea Zamoran: hegazti basati bat konfirmatuta

Antzar bat hilda aurkitu zuten ingurumen-agenteeek urtarrilaren 27an Villafafilako Aintzira Handian, Zamoran, Hegaztien Influentza Zaintzeko Programa Nazionalean ezarritako zaintza pasiboari esker, Landetako (Frantzia) birusaren egoera epidemiologikoak berriki izan duen bilakaeraren ondorioz arriskua handitu ondoren.

Azaroaren 27an [Kantabrian](#) eta urtarrilaren 22an [Gironan](#) aurkitutako IAAP H5N8 hegazti basati positiboen beste bi fokuetan bezala, aurkikuntza berri honek, oraingoan ere, aurrekoan bezalaxe, ez du osasun-estatusa aldaraziko: estatu-mailan, “hegazti-gripetik libre” sailkapena mantenduko da. Etxeko hegaztien eta horien produktuen mugimenduari ez zaio mugarik ezarriko.

Kasu horiek hauteman izanak ez du arriskurik ekartzen osasun publikoarentzat. Andui ez-zoonotikoa da:

- ez dio gizakiari eragiten
- ez da transmititzen hegazti-okelaren edo arrautzen kontsumoaren bidez

Gaztela eta Leoneko Juntak, zaintza eta kontrola indartuko ditu eremu horretan, eta egiaztatuko du ustiattegietan behar bezala aplikatzen direla biosegurtasuneko neurriak, etxeko hegaztiatarako transmisioa saihestu eta etengabeko zaintza mantentzeko helburuekin. Horiek horrela, gaixotasunaren edozein susmo jakinaraziko da.

Oso patogenoa den H5N8 hegazti-gripea Katalunian: 4 hegazti basati konfirmatuta

Hegaztiak Gironako Aiguamolls de l'Empordà parke naturalean aurkitu zituzten hilda, hegazti-gripearen zaintzarako programa nazionalean ezarritako zaintza pasiboari esker, zeina [Landetan \(Frantzia\) birusaren egoera epidemiologikoaren](#) bilakaera ikusita ezarri baitzen, horrek arriskua areagotzen zuelako.

[Azaroaren 27an Kantabrian](#) aurkitutako hegazti basati batek positibo eman zuen oso patogenoa den H5N8 hegazti-gripean, baina kasu bakarra izan zen. Oraingoan ere, aurrekoan bezalaxe, aurkikuntza berri honek ez du osasun-estatusa aldaraziko: estatu-mailan, “hegazti-gripetik libre” sailkapena mantenduko da.

Hori dela eta, momentuz ez da murrizketarik ezarriko etxeko hegaztien edo horien produktuen mugimenduan.

Kasu horiek hauteman izanak ez du arriskurik ekartzen osasun publikoarentzat. Andui ez-zoonotikoa da:

- **ez dio gizakiari eragiten**
- **ez da transmititzen hegazti-okelaren edo arrautzen kontsumoaren bidez**

Generalitateak zaintza eta kontrola indartuko ditu eremu horretan, eta egiaztatuko du ustategietan behar bezala aplikatzen direla biosegurtasuneko neurriak, etxeko hegaztietarako transmisioa saihestu eta etengabeko zaintza mantentzeko helburuekin. Horiek horrela, gaixotasunaren edozein susmo jakinaraziko da.

Agindu berria: hegazti-gripeari aurre egiteko neurri espezifikoak

MAPAk ministerioaren agindu bat argitaratu berri du (APA/19/2021) gaixotasun horri aurre egiteko neurri espezifikoak ezartzeko.

Hegazti-gripearen Europako egungo egoera epidemiologikoak agerian utzi du birusa hainbat herrialdetatik zirkulatzen ari dela uretako hegazti basatien bidez, iparraldeko hemisferiotik hegoaldeko hemisferiora egiten duten migrazio-ibilbidean zehar.

Aintzat hartuta aurreko epidemia-olatuak ([2005-2006](#) eta [2016-2017](#)), gure kokaleku geografikoak hegazti hibernatzaileen ibilbideekin bat egiten duela eta gure lurraldean hegazti basati migratzaile ugari biltzen dituzten hezeguneak daudela, egokitzen joan da Agindua berriro eguneratzea.

Helburu nagusia biosegurtasuna indartzea da, eta ez bakarrik arrisku bereziko eremuetan, baita zaintza bereziko lekuetan ere.

Erkidego-mailan, biosegurtasun-neurri murriztaileagoak ezartzeko aukera baloratzen ari da, agintaritza eskudunak bidezkotzat jotzen badu. Nolanahi ere, erabaki hori birusa gure eskualdean sartzeko eta zirkulatzeko arriskuaren analisi batean oinarrituko da, egoera epidemiologikoaren ondorioz hori egitea beharrezkotzat jotzen denean.

Udalerrriak eta hezeguneak, **aginduak bere eranskinetan jasotzen dituenak, ez dira aldatu aurreko agindutik; Araban daude, eta hauek dira:**

- **Arratzua-Ubarrundia**
- **Barrundia**
- **Elburgo/Burgelu**
- **Legutio**
- **Zigoitia**
- **Salburuko hezegunea**
- **Zadorrako urtegia**

Zoonosi berriei eta bioaniztasunaren galerari buruzko txostena

Europako Parlamentuko Ingurumen, Osasun Publiko eta Elikagaien Segurtasuneko Batzordeak (ingelesez, ENVI) txosten bat argitaratu du duela gutxi, non gaixotasun zoonotikoen igoeraren eta bioaniztasunaren galeraren arteko harremana azaltzen duen.

Azken hamarkadetan zehar, **gaixotasun infekzioso ugari izan dute jatorri zoonotikoa**. Horien artean, **GIB/HIESA, hegazti-gripea, ebola, arnas sindrome akutu larria (SARS) eta egungo COVID-19 koronabirusaren pandemia (SARS-CoV-2)**. Hori horrela, kontzientzia hartu dugu **gaixotasun zoonotikoen agerraldiarekin lotutako arrisku eta ondorio dramatiko**en inguruan.

Egungo pandemiaren kausen artean, kontuan hartzen da bioaniztasunak, basoko bizitzak eta lurraren erabilerak duten zuzeneko edo zeharkako **rola**.

COVID-19ari gaur egun ematen zaion erantzunak gaixotasunari **eustea eta lehen mailako arretan** tratamendua ematea izan ditu oinarri, **baina**, beste kasu askotan bezala, **prebentzioa da** argi eta garbi konponbide **eraginkorrena**. Horregatik, hobeto ulertu behar ditugu gaixotasun zoonotikoen agerraldia eta hedapena eragiten duten baldintzak.

Ostalarien, bektoreen, parasitoen eta patogenoen arteko **harremanak hainbat faktore**ren **eragina** izan dezake, hala nola **bioaniztasunarena, basoko bizitzarena eta lurraren erabilerarena**.

Alde batetik, bioaniztasun aberatsa patogenoen iturri potentziala izan daiteke, baina, bestetik, horren galerak ere transmisioa eragin dezake, patogeno batentzako ostalari egokien kopurua areagotuz. Beraz, **bioaniztasuna zaintzeak gaixotasun zoonotikoen arriskua murrizten du**; izan ere, **espezieak euren habitat naturaletan mantentzen dira, eta, horrela, basoko bizitzaren, ganaduaren eta gizakien artean egon daitekeen kontaktua murriztu egiten da**.

Txostenaren xedea da gai horri buruzko ikuspegi orokorra ematea, eta Europako Parlamentuari laguntzea ulertzen nola eman behar diren gai horren inguruko legeak, Europar Batasunean eta bertatik kanpo.

Oilo erruleetan Salmonella zaindu eta kontrolatzeko programa berria 20201erako

MAPAk duela gutxi argitaratu du oilo erruleetan salmonellaren hainbat serotipo

kontrolatzeko programa nazionala 2021. urterako. Programa hori Animalien Osasun eta Higiene eta Trazabilitate Zuzendaritza Nagusiak egin du.

Programa hone xedeak dira:

1. ohikoenak diren **Salmonellaren 2 serotipo zoonotikoen presentzia kontrolatzea: *S. enteritidis*, *S. typhimurium*** (*Salmonella typhimurium*en anduia monofasikoak barne) oilo errule helduetan, baldin eta horien arrautzak giza kontsumorako merkaturatzen badira.
2. bestetik, % 2ra edo gutxiagora murriztea oilo errule helduen **talde positiboen multzoa**.

Programa hori **oilo erruleen ustiategi guztietan** aplikatuko da, heldu zein aurrerakoen hazkuntzakoetan, **autokontsumorako** arrautzak ekoizten dituztenetan **izan ezik**. Programa aplikatuko den ustiategi horiek agintari eskudunek baimenduta eta erregistratuta egongo dira. Azken kontsumitzaileentzako lehen mailako produktuen kopuru txikiak **zuzenean hornitzen** dituzten ustiategietan edo txikizkako salmenta-establezimenduetan, **urteko autokontrol bat** egingo da gutxienez, une horretan ustiategian dauden taldeetan.

Xede hori lortzeko, programan **bete beharreko hainbat betekizun** ezartzen dira, besteak beste, **biosegurtasun-neurriak betetzen direla egiaztatzeko protokoloa**:

- sarbideen kontrola
- uraren kalitatearen kontrola
- garbiketa eta desinfekzioaren kontrola
- izurrien kontrola

Ustiategien **titularrak arduratuko dira autokontrolak egiteaz (laginak hartzea barne)**, eta autonomia erkidegoetako **agintari eskudunek** egingo dituzte **osasun publikorako garrantzitsuak diren salmonellosien kontrola eta zaintza bermatzeko** beharrezkoak diren jarduketak.

Hegazti-gripea: Europako egoeraren eguneraketa

Frantziako Nekazaritza Ministerioak ohar bat argitaratu du duela gutxi, eta horren bidez jakinarazi du oso patogenoa den hegazti-gripearen 61 foku detektatu direla, nagusiki eskortako hegaztien abeltegietan. Horietatik 48 Landetan daude.

Europako beste zenbait herrialde bezala, Frantzia oso patogenoa den hegazti-gripeari aurre egiten ari da azaroaren erdialdetik. Egoera epidemiologikoa okerrera egiten ari da herrialde osoan, baina batez ere Landetan. Bertan, Frantziako hegazti-gripearentzako erreferentziazko laborategi nazionalak (ANSES) oso patogenoa den H5N8 hegazti-gripearen foku bat baieztatu zuen gizentzeko [6.000 ahate zituen Landetako ustiategi batean](#).

Abenduaren 17an, Frantzia osoa **arrisku-maila altuan** sartu zen, eta frantziar agintariek **babes-neurri hauek** hartu zituzten, gaixotasuna zabaltzea saihesteko:

- kaltetutako hegaztiak hiltzea
- ustiategiak garbitzea eta desinfektatzea
- babes-guneetan eskortako hegaztien mugimendua debekatzea
- fokuen inguruak zaintzea
- biosegurtasun-neurri indartuak hartzea abeltegietan eta animaliak garraiatzean

Landetan kasuek oso azkar egin dutenez gora, eta **ANSE**Sen gomendioei jarraituz, Frantziako Gobernua **prebentziozko hilketak ere** ari da egiten. Hilketa horiek 1 km-ko erradioan ari dira egiten kaltetuak izan daitezkeen espezieak dituzten ustiategietan, eta, palmipedo guztien eta konfinatuta ez dauden eskortako beste hegazti-espezie batzuen kasuan, 3 km-ko erradioan.

Halaber, **MAPA**k beste **informazio-ohar bat argitaratu du** bere webgunean, eta, bertan, **ADNS**ri jakinarazitako **fokuen datuak ere eguneratu ditu**. Joan den **abenduaren 9tik gaur arte**, **IAAP**en **246 foku** jakinarazi dira guztira, gehienbat **H5N8** azpimotakoak, honako banaketa honekin:

Mihi urdinaren gaitzetik babesteko neurri espezifiko berriak

[MAPA](#)k joan den abenduaren 21ean argitaratu zuen [PA/1251/2020 Agindu berria](#), zeinaren bidez mihi urdinaren gaitzetik babesteko neurri espezifiko berriak ezartzen dituen.

Aintzat hartuta Euskal Autonomia Erkidegoan, Aragoi eta Nafarroan 8 serotipoaren zirkulazioa detektatu ondorengo egoera epidemiologiko berria eta horren ondorioz ezarritako kontrol-neurriak, **MAPA**k honako ezarri du agindu berri honetan:

- 1, 4, eta 8 serotipoen aurrean, eremu mugatuak eta eremu horietan derrigorrezko txertaketa ezartzea: **8 serotipoaren aurrean, eremu mugatu berria eta derrigorrezko txertaketa ezartzea Euskal Autonomia Erkidegoan, Aragoi eta Nafarroan.**
- Borondatezko txertaketa ezarriko da **arrisku handikotzat** jotzen diren gaixotasunik gabeko eremuetan. Eremu horiek aldatu egin ahalko dira kokapen geografikoaren, faktore ekologiko eta meteorologikoen, eta **bektorearen presentziaren eta banaketaren arabera.**
- 2021eko martxoaren 31ra arteko aldi baterako epea, mugaketa-eremu berrietan animaliak mugitzeko, immunizaziorako behar adina denbora emate aldera.
- Txertaketa albaitari baimenduek egingo dute, eta agintari eskudunek kontrolak ezarriko dituzte, kanpaina behar bezala gauzatzen dela ziurtatzeko.